

# ПЛАТИ ПА КЛАТИ



## мемоарите на еден уживател на проституција во слики и зборови



# ЧЕСТЕР БРАУН



## со увод на РОБЕРТ КРАМБ



# **Плати па клати**

**Мемоарите на еден  
уживател на проституција  
во слики и зборови**



**ЧЕСТЕР БРАУН**

ТЕМПЛУМ  
2020

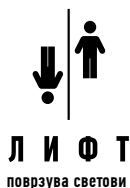
Издавач: Темплум  
Уредник на едицијата: Никола Гелевски  
Уредница на книгата: Фросина Крушкарowska  
Превод: Ивана Галапчева  
Графичко уредување и дизајн: Кома  
Печат: ДатаПонс  
Тираж: 200

Наслов на оригиналот: Chester Brown - Paying for it: a comic-strip  
memoir about being a john

Copyright © Chester Brown

За македонското издание © Темплум, Скопје

Едиција ЛИФТ | Книга 11



Темплум, 2020

Објавувањето на книгава го помогна  
Уметничкиот совет на Канада:



THE CANADA COUNCIL | LE CONSEIL DES ARTS  
FOR THE ARTS | DU CANADA  
SINCE 1957 | DEPUIS 1957

CIP - Каталогизација во публикација  
Национална и универзитетска библиотека  
"Св. Климент Охридски", Скопје  
821.111(71)-94:741.5

БРАУН, Честер

Плати па клати : мемоари на еден уживател на проституција во слики  
и зборови / Честер Браун ; [превод Ивана Галапчева]. - Скопје : Темплум,  
2020. - 292 стр. : илустр. ; 21 см

Превод на делото: Paying for it: a comic-strip memoir / Chester Brown

ISBN 978-608-4871-28-6

COBISS.MK-ID 112449034





*За Џо Мет.*

*Тој ми е добар пријател и лик на  
страниците што следат.  
Пригодно е да му ја посветам книгава  
оти неговите автобиографски стрипови  
ми беа и останаа инспирација.*





## УВОД

Честер Браун не е од планетава. Веројатно настанал во оние вонземски грабнувања кога боцкаат игла во стомакот на некоја жена и ја забременуваат. Тој е многу напредно човечко суштество. Се гледа и само од неговата слика. ПЛАТИ ПА КЛАТИ е многу просветлувачка книга, дополнително и забавна: Честер е многу вешт уметник во тој поглед. Сигурен сум дека многумина го доживуваат како сув и неемоционален. Само забележете како низ книгата неговиот израз на лицето е постојано ист. Устата му е како засек. Никогаш не ги покажува забите, не се смее, не прави гримаси. Сосема спротивно од она како јас се прикажувам себеси. Неутралноста во однос на светот која ја има Честер Браун, според мене, е за восхит. Како што рече Исус: „Бидете како минувачи“.

Неговите аргументи во прилог на нерегулираната проституција ми изгледаат сосем на место. Кому треба да му е гајле ако некоја жена сака да наплаќа за секс? Тој многу впечатливо ги претставува и ги побива сите вообичаени тврдења против проституцијата.

## УВОД

Покажува дека сите тврдења против проституцијата се засновани на старата назадна религиска моралност или на автоматските либерални, приглупи претпоставки за проституцијата. Сите паметни проститутки кои ги познавам превртуваат очи во очај пред обидите на либералните добротинители да ги „реформираат“. Лично не сум имал секс со проститутка. Отекогаш сум бил премногу срамежлив да пробам, а и мојата сексуалност е доста чудникава. Треба посебен тип на жена за да може да ме прифати таков каков што сум, или да ѝ се допаѓа тоа. Од тој аспект, сексуалните желби на Честер Браун делуваат прилично „нормално“ и „умерено“. Одличен е начинот на кој покажува како низ годините станал вистински познавач на светот на професионалните сексуални работнички. Сите интелигентни луѓе кои ги познавам, а кои посетувале проститутки, станале познавачи на тој начин. Некои од нив биле во брак, некои не. Нема разлика.

Идејата мажите да плаќаат за секс е одбивна за просечната жена, закана за домот, семејството и, да, идеалот на романтичната љубов. Просечната жена мора да верува во сите негативни приказни и идеи за проституцијата. Но, како што истакнува Честер, сигурно меѓу брачните двојки има исто толку подло однесување колку и во светот на проституцијата. А потоа, толку многу од проблемите со кои се оптоварени проститутките се резултат на презирот што општеството го има кон нив, до тој размер што, како што покажува книгата, многу од нив мораат својата „работа“ да ја држат во тајност, дури и од своите пријатели. Имав една пријателка која една вечер призна дека со години работела како придружничка, скришум од пријателите, и набљудувајќи како после тоа на сите им се промени мислењето за неа. Забележав дека жените помалку ја ценеа, како да признала дека била вмешана во некаква криминална активност. Дел од мажите започнаа да ја сметаат за лесна жена, отворен пат за спонтани сексуални нафлувања. Всушност, излезе дека таа беше силно сексуална жена која навистина имаше многу наформални врски со мажи. Но, никогаш не можеш процениш некого според изгледот, бидејќи една двор изгледаше како срамежлива, скромна и повлечена. Никогаш не би се посомневале дека би можела некогаш да биде сексуална работничка. На крајот, се пресели на друго место. Речиси сите нејзини познанички сè почесто ја етикетираа како „курва“ и растурачка на домови, иако делуваше како најфината и најмилата личност, совесна, вредна. Беше доста тажно, всушност. Подоцна чувме дека станала сурогат-мајка за некоја богата двојка. Немам поим што се случило со неа понатаму.

Па, доволно. ПЛАТИ ПА КЛАТИ е одличен стрип, можеби најдобрата книга од Честер Браун досега.

Роберт Крамб  
февруари, 2011

# ПРЕДГОВОР

Живеам во Торонто и затоа првично планирав да го започнам овој предговор со објаснување на канадските закони за проституцијата, но една неодамнешна судска пресуда ја фрли судбината на тие закони во неизвесност. Можно е да се променат. Ваква беше законската ситуација во текот на годините опфатени во мемоариве: „излегувањата“ беа легални, односно на сексуалните работнички им беше дозволено да одат во домовите на клиентите или хотелските соби. Обратната ситуација беше нелегална – на сексуалните работнички не им беше дозволено да работат од одредена локација. Не им беше дозволено да работат во јавни куќи, од дома или да изнајмуваат апартмани за таму да работат. Кога полицијата претресуваше таква локација, секој што ќе се најдеше таму можеше да биде уапсен: проститутките и сите останати. Со цел да ја обесхрабри уличната проституција, постоеше закон кој забрануваше какво било наведување на проституција во јавност.

Во оваа книга ја бележам секоја прилика кога сум платил за секс до крајот на 2003 година, и сите проститутки со кои сум имал секс оттогаш.

Доста од сексуалните работнички со кои поминав време ми се отворија и ми раскажаа за своите семејства, детството, дечковците и други аспекти од нивните животи. Посакувам да имам слобода да го вклучам тој материјал во овие страници. Тој материјал ќе ги направеше ликовите поуверливи како комплетни човечки суштества и ќе резултираше со подобра книга. Претпоставувам дека сите тие сакаат оној дел од нивниот живот кој се однесува на пружањето сексуални услуги да остане тајна, така што се воздржав од вметнување лични детали кои потенцијално би го обелодениле

## ПРЕДГОВОР

нивниот идентитет во случај некој нивен пријател, член на семејството, љубовник или познаник да ги чита мемоариве. Кога ги прикажувам како откриваат детали од својот живот, деталите се или тривијални или нешта поврзани со нивната работа. Во вториов случај се работи за нешта кои најверојатно не би ги споделиле со семејството и пријателите што не знаат за нивното занимање. Прикажаните ставови на сексуалните работнички се доста вообичаени – ги изоставив сите поспецифични мислења кои ги споделиле со мене. Жал ми е поради тоа, бидејќи повеќето девојки ми беа искрено драги и навистина посакувам да имав можност подобро да ги прикажам нивните карактери во овој текст.

Сите имиња под кои проститутките се претставуваа беа лажни, се разбира, но сепак во книгата ги променив зашто дури и тие може потенцијално да го откријат нивниот идентитет. На пример, некоја жена може како работно име да одбере име на позната глумица на која наликува или име на омилен фиктивен лик.

Со одреден степен на претерување, карактеристично за стрипот како жанр, прецизно ги нацртав нивните тела, или барем онолку прецизно колку што ме служеше сеќавањето. Променив аспекти од нивните тела кои потенцијално би можеле да го откријат нивниот идентитет. На пример, не прикажувам тетоважи или необични пирсинзи што некои од нив ги имаа. Често им ги менувам фризуриите, особено ако ја носеле косата на специфичен начин. Иако тоа не може да се види од моите цртежи, некои од девојките сепак имаа руса коса. (Дали беа природни русокоси е друга работа.) Се гледав со девојки од разноетничко потекло, но одлучив да не означам која беше бела, црна или друга боја на кожа.

Иако случките и разговорите во овој графички роман ги раскажав на начин верен на моите сеќавања, треба да се има на ум дека сеќавањето не е прецизно. Често ми се случуваше да се сетам на суштината на разговорот што сум го имал со некој пријател, но не каде и кога се случил или што сме правеле во моментот. Водев евиденција за тоа кога се гледав со проститутките, така што можам да гарантирам за точноста на наведените датуми.

Благодарностите главно ќе ги оставам за поговорот, но овде сепак би сакал да се заблагодарам на канадскиот совет за уметност за великодушната финансиска поддршка додека го пишував и цртав ова дело.

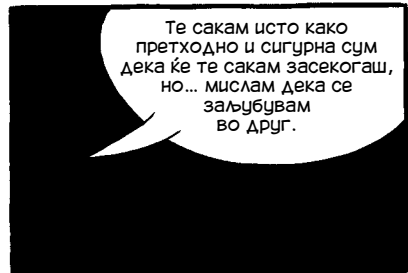
*Chester  
Brown*

декември 2010.

**Плати па  
клати**



ПОГЛАВЈЕ  
1  
МОЈАТА  
ПОСЛЕДНА  
ДЕВОЈКА



## ПОГЛАВЈЕ 1





## ПОГЛАВЈЕ 1

Веројатно ми треба  
твоја дозвола да...  
да видам каде ќе  
ме одведе сето  
ова.

Добро, ај  
да видиме  
што ќе  
биде.

Ме  
мразиш?

Те сакам  
исто како  
порано.

Сигурен  
си?

Сигурен  
сум.

Сакаш  
да се  
отселаам?

Не, баш ми е убаво  
да живеам со тебе.  
Но ако сакаш ЈАС да  
се преселаам...

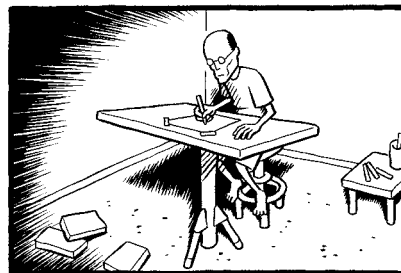
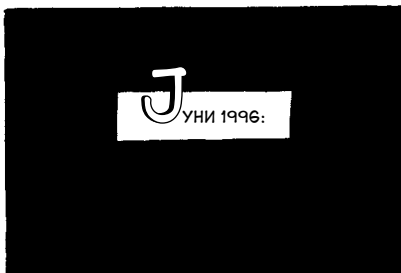
# ПОГЛАВЈЕ 1



## МОЈАТА ПОСЛЕДНА ДЕВОЈКА



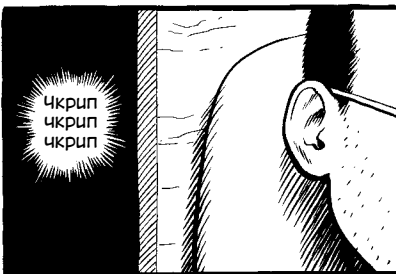
## ПОГЛАВЈЕ 1



## МОЈАТА ПОСЛЕДНА ДЕВОЈКА



# ПОГЛАВЈЕ 1



## МОЈАТА ПОСЛЕДНА ДЕВОЈКА



## ПОГЛАВЈЕ 1





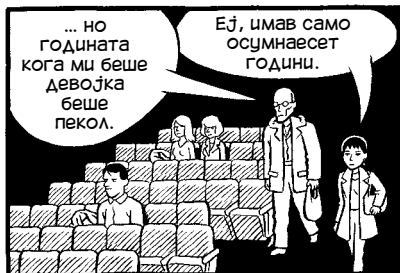
# МОЈАТА ПОСЛЕДНА ДЕВОЈКА



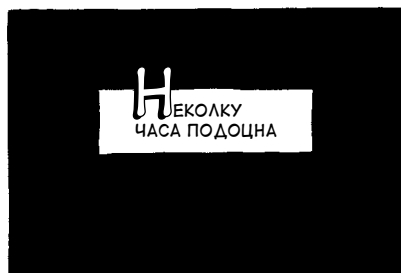
## ПОГЛАВЈЕ 1



## МОЈАТА ПОСЛЕДНА ДЕВОЈКА



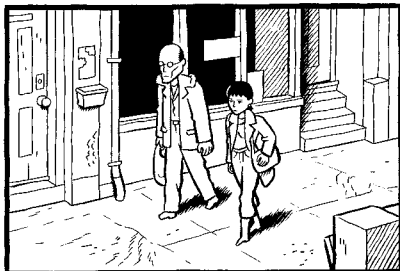
## ПОГЛАВЈЕ 1



## МОЈАТА ПОСЛЕДНА ДЕВОЈКА



## ПОГЛАВЈЕ 1



## МОЈАТА ПОСЛЕДНА ДЕВОЈКА



## ПОГЛАВЈЕ 1





## МОЈАТА ПОСЛЕДНА ДЕВОЈКА



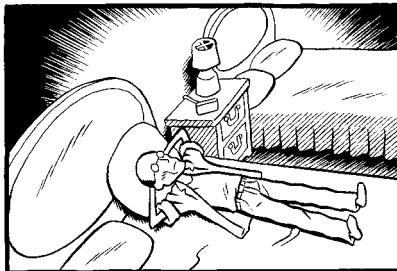
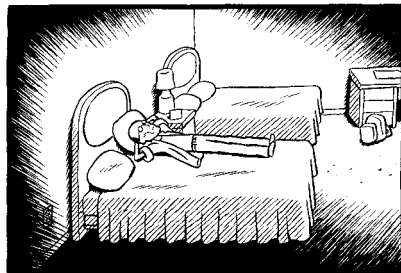
## ПОГЛАВЈЕ 1



## МОЈАТА ПОСЛЕДНА ДЕВОЈКА



## ПОГЛАВЈЕ 1



## МОЈАТА ПОСЛЕДНА ДЕВОЈКА

